

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd	11 februari 2026, 10:00u - 12:00u
Vergaderplaats	Utrecht, Vergadercentrum Vredenburg
Aanwezig	AOb, AVS, CNV, FvOv, ISO, JOBmbo, LAKS, LSVb, MBO Raad, NRTO, Ouders & Onderwijs, PO-Raad, UNL, Vereniging Hogescholen, VO-raad, Inspectie van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

De FvOv (Federatie van Onderwijsvakorganisaties) is als nieuw lid toegetreden tot de Ringen.

De voorzitter wijst erop dat het Ringen-overleg is bedoeld voor bestuurders. De NRTO merkt op dat er in het verleden ook wel ambtelijk overleg is geweest. De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) licht toe dat dit inderdaad een aantal keer heeft plaatsgevonden maar dat daarna is besloten om hier mee te stoppen. Het is van belang om deelnemers met mandaat aan tafel te hebben, ook omdat de verslagen van de Ringen naar de Tweede Kamer gaan.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 8 oktober 2025

De voorzitter constateert dat er voorafgaand aan het overleg geen opmerkingen over of wijzigingen op het verslag zijn gemeld. Het verslag van Ring 1 van 8 oktober 2025 is daarmee vastgesteld.

De voorzitter gaat vervolgens over tot het nalopen van de actiepunten uit het vorige verslag.

Actiepunt 1: N.a.v. PWC-analyse: uitzoeken of het mogelijk is om onderscheid te maken tussen wat invloed heeft op inspectie en wat invloed heeft op het veld.

De inspectie geeft aan dat het niet mogelijk is om deze uitsplitsing te maken. De analyse kan wel openbaar worden gemaakt; de Tweede Kamer is erin geïnteresseerd en dus zal het via de Minister naar de Tweede Kamer gaan. De MBO Raad vraagt naar de follow-up van het onderzoek. Ook omdat er erkenning was dat dit een stevige bevinding was. De inspectie geeft aan dat gezien het regeerakkoord de wind in de rug staat. Ook is er in de formatiefase al voor gepleit om dit niet erger te laten worden. De context is dus goed. Wel is het

Datum

April 2026

Onze referentie

62155493

een taai vraagstuk; het is heel systemisch en de inspectie is er zelf soms ook onderdeel van als zij iets agendeert. De inspectie zegt dit dus ook tegen zichzelf. Het gesprek met het ministerie loopt nu via het regeerakkoord en het wachten is op de komst van de nieuwe bewindslieden. De PO-Raad wijst op een artikel in Het Parool over bestuurders waarbij de inspectie in hun reactie aangaf dat er een nieuwe wet moet komen, dat is jammer in dit licht. De inspectie geeft daarop aan dat niet alle wetten zinloos zijn. Het onderwijs is gebaat bij heldere ijkpunten op kernzaken in de wetgeving en soms pleit de inspectie dus ook wel voor een wet.

Actiepunt 2: Meedenken in hoe hoger onderwijs zich kan voorbereiden op bespreking van het kader 2027.

De inspectie benoemt dat dit een doorlopend onderwerp van gesprek is. Ook is het actueel gezien de nieuwe taken rondom kennisveiligheid die de inspectie ook wil opnemen in het kader 2027. UNL geeft aan hierover ook informeel het gesprek te voeren met de inspectie. Het actiepunt is daarmee voor nu afgedaan.

Actiepunt 3: Nadenken over wijze van terugkoppelen van bespreking in het informele deel van de Ringen.

De voorzitter benoemt dat er van het informele deel geen verslag wordt gemaakt. Wel is gezegd dat de inspectie altijd beziet hoe zij de opbrengst uit het verslag kan meenemen. Een voorbeeld hiervan zijn de aanpassingen die zijn gedaan in de communicatie rondom de Staat van het Onderwijs. Ouders & Onderwijs geeft aan niet zozeer een verslag te willen maar zou graag weten wat er met hun inbreng gebeurt. De inspectie licht toe dat niet altijd concreet is aan te wijzen hoe alle inbreng precies terugkomt. Een terugkoppeling in het informele gedeelte lijkt het meest logisch omdat een terugkoppeling in het formele gedeelte dan ook via het verslag naar de Tweede Kamer gaat. De inspectie zegt toe hier nogmaals op terug te komen.

Alle actiepunten van Ring 1 zijn hiermee besproken.

1b. Jaarkalender Ringen schooljaar 2025-2026

CNV geeft aan dat zij in overleg zijn met UNL over het onderwerp sociale veiligheid en dit graag in een informeel deel van het Ringen-overleg willen agenderen. De voorzitter geeft aan dat dit kan in het eerstvolgende overleg (20 mei 2026).

De voorzitter wijst erop dat het eerstvolgende overleg, 20 mei 2026, een verlengd overleg is zodat er voldoende tijd is voor de actualisatie van de onderzoekskaders en een terugblik op de Staat van het Onderwijs.

1c. Actualisatie onderzoekskaders 2026

Aan de hand van een korte presentatie geeft de inspectie een toelichting op het proces van de actualisatie onderzoekskaders 2026. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

- Toelichting proces
- Overzicht wijzigingen en impact op onderzoekskaders
- Momenten waarop Ringen betrokken worden

Toelichting proces: de focus ligt op wijzigingen in en nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast zijn er ook een aantal overige wijzigingen die een soort brug vormen naar het kader 2027. Dit wordt zo beperkt mogelijk gehouden.

Overzicht wijzigingen en impact op onderzoekskaders: dit betreft de belangrijkste wijzigingen en de manier waarop deze in de kaders verwerkt worden. Ouders & Onderwijs wijst erop dat het wetsvoorstel Verbetering Aansluiting Beroepsonderwijs-Arbeidsmarkt (VABA) nog niet is aangenomen. De inspectie geeft aan dat zij er nu nog van uitgaat dat de wet per 1 augustus in werking treedt. Zo niet, dan schuift dit door naar het kader 2027.

De inspectie vervolgt dat de informatie over hoe wordt omgegaan met de beleidsregel financiële sancties wordt opgenomen in paragraaf 7.5.2 Escaleren. De PO-Raad merkt op dat er onder hun leden veel onrust is over de beleidsregel, ook over de uitwerking hiervan. De vraag is ook of financiële sancties leerlingen verder helpen. De inspectie licht toe dat de beleidsregel van 2023 is en toen onderdeel was van het pakket van toenmalig minister Wiersma om sneller, eerder en harder te kunnen ingrijpen. De invoering kost ook de inspectie hoofdbrekens, precies vanwege dezelfde vraag: zijn de leerlingen hierbij gebaat. Voor de inspectie is het dus ook zoeken. De sanctie is tot nu toe nog maar enkele keren opgelegd. Ook worden er gesprekken over gevoerd met OCW. De beleidsregel is er dus al langer maar de inspectie geeft er nu meer aandacht aan. Ook wordt het meer genoemd bij onderzoeken, mogelijk komt het daarom ook vaker terug bij de PO-Raad. De inspectie houdt de Ringen in ieder geval op de hoogte van hoe het gaat. In sommige gevallen is het wel behulpzaam.

De inspectie noemt dat er ook aanpassingen zijn naar aanleiding van de actualiteit en ontwikkeling van het toezicht, waaronder de toevoeging van de toezichtmix en nieuwe onderzoeksvormen zoals de onaangekondigde schoolbezoeken (OSB's). Het is niet mogelijk om hiervoor het hele kader te herschrijven, dus er wordt gekeken naar bijvoorbeeld het toevoegen van een addendum.

UNL vraagt of het klopt dat de actualisatie weinig invloed heeft op het HO, de inspectie bevestigt dit. Het betreft wetten in het funderend onderwijs en mbo.

De inspectie benoemt tot slot dat de verwachting is dat twee wetten niet in werking treden per 1 augustus 2026, maar in 2027:

- Wet terugdringen schoolverzuim
- Wet vrij en veilig onderwijs

Datum

April 2026

Onze referentie

62155493

Momenten waarop Ringen betrokken worden: dit is een lastige planning i.v.m. de vrije dagen en schoolvakanties. Het voorstel is vooralsnog om op 8 mei een digitaal vragenuurtje te organiseren.

De inspectie zorgt ervoor dat de presentatie wordt verspreid na het overleg.

AVS vraagt naar het tijdpad voor het versturen van de stukken eind maart; komen de stukken in de laatste volle week van maart? De inspectie zegt toe hier rekening mee te zullen houden zodat er voldoende tijd is om vragen voor te bereiden.

1d. Actualiteiten – waaronder de Kamerbrief over ontwikkelingen in het toezicht op het funderend onderwijs

De inspectie geeft aan benieuwd te zijn naar de appreciatie van het regeerakkoord. De inspectie staat in de belangstelling: o.a. via de vierjaarlijkse bezoeken, toezicht op kennisveiligheid en regeldruk. Dit vraagt om een gericht meerjarenplan van de inspectie. Breder gezien is het mooi dat een aantal subsidieregelingen weer terugkomen. Meer duiding is nu nog lastig omdat de eerste gesprekken met de nieuwe bewindslieden nog moeten plaatsvinden. Het akkoord getuigt wel van hoge verwachtingen van wat het toezicht kan doen, dat kan wellicht getemperd worden.

De PO-Raad merkt op dat in het akkoord de vierjaarlijkse schoolbezoeken weer terugkomen. Het is nog niet duidelijk in hoeverre dat al in beton is gegoten. De inspectie beaamt dat hierover eerst het gesprek moet worden gevoerd. Ook zijn er nieuwe instrumenten ontwikkeld, zoals ook in het Jaarwerkplan staat. Zoals het er nu naar uitziet komt het erop uit dat driekwart van de scholen elke zes jaar wordt bezocht, en de overige nooit minder dan elke acht jaar. Dat is echter de planning, niet de realisatie. Er liggen ook hypotheek op: het onaangekondigd schoolbezoek (OSB) moet effectief blijken. De bestuursbezoeken zijn 'gestript' en dat geldt ook voor het stelseltoezicht, de vraag is of dit wettelijk gezien houdbaar is. Er komen daarom middelen bij voor de inspectie maar tegelijk is de boodschap van de inspectie dat dit tijd vraagt, er moeten ook mensen worden opgeleid. Daarvoor ligt nu nog geen plan.

De PO-Raad vraagt naar het onderwerp cyberveiligheid in het HO; in het normenkader waar nu aan wordt gewerkt staat dat de inspectie daar ook toezicht op gaat houden. Hierover krijgt de PO-Raad vragen van haar leden, kan daar ook een keer over worden doorgesproken? De inspectie benoemt dat dit aan bod komt in de bestuurlijke overleggen. De PO-Raad geeft aan dit onderwerp graag in de Ringen te willen bespreken, juist vanwege de vele vragen en onduidelijkheden. AVS sluit zich hierbij aan. De inspectie zegt toe het onderwerp op te nemen in de voorraadlijst.

De VO-raad geeft aan over het algemeen blij te zijn met het regeerakkoord, al is dit op een paar punten minder het geval. Het thema schoolbezoeken gaat steeds

Datum

April 2026

Onze referentie

62155493

over het primair onderwijs, de vraag is of het voortgezet onderwijs hier ook onder valt. Ook maakt de VO-raad zich zorgen over het bestuursgerichte toezicht. De inspectie antwoordt dat haar uitgangspunt is dat ook het voortgezet onderwijs onder de vierjaarlijkse bezoeken valt, maar het gesprek hierover moet nog plaatsvinden. De informateur wordt de nieuwe Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dat is behulpzaam.

CNV geeft aan het vreselijk te vinden wat er gebeurt met de sociale zekerheid. De genoemde hoge verwachtingen van toezicht zijn ook een rake typering; dit zit er helemaal doorheen, maar de werkelijkheid is anders. Het is een luchtballon. Het inzetten van de inspectie ziet CNV als een structuuroplossing. Kijkend naar de onderstroom is het mooi dat bepaalde regelingen blijven bestaan maar verder overheerst de vraag 'wat zijn ze aan het doen?'. Dit helpt niet voor het vertrouwen in de samenleving. Specifiek voor het onderwijs zijn er ook diverse haken en ogen.

De MBO Raad geeft aan wel positieve dingen te zien, zoals de teruggedraaide bezuinigingen. Wel zijn er zorgen over de bezuinigingen op het stagefonds, dit komt vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en is niet teruggedraaid terwijl dit voor één derde het MBO betreft. Voor Leven Lang Ontwikkelen is de vraag of er na 20 jaar nu eindelijk een doorbraak komt.

UNL sluit zich aan bij de zorgen die door CNV zijn genoemd. Verder is UNL blij dat de taakstelling en bezuinigingen worden teruggedraaid en dat er structureel meer geld komt.

De NRTO benoemt dat het positief is aan dit akkoord dat er urgentie wordt gevoeld om een regeling op touw te zetten voor Leven Lang Ontwikkelen. In het kader van om- en bijscholen is dit heel relevant.

De FvOv is ook blij met het terugdraaien van bezuinigingen. Wel zijn er zorgen voor de verminderde aandacht voor basisvaardigheden. Als het gaat om het welbevinden van leerlingen zou het mooi zijn als de inspectie iets goeds kan zeggen.

ISO merkt op dat er bij studenten nog wel vragen leven over hoe dingen worden geregeld. En het blijft een minderheidsakkoord dus de vraag is ook wat het gaat kosten.

De voorzitter sluit het agendapunt af.

2. Conceptprogrammering nieuw stelselonderzoek 2027

Voorafgaand aan het overleg hebben de Ringen-deelnemers de conceptprogrammering ontvangen met het verzoek om hierop te reageren. Deze reacties zijn verzameld en de inspectie gaat in dit agendapunt in op de hoofdlijnen uit deze reacties aan de hand van een korte presentatie. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

Datum

April 2026

Onze referentie

62155493

- Toelichting op de taken van de inspectie op de gebieden school, bestuur en stelsel;
- Het doel van het stelselonderzoek: een beeld ophalen van het stelsel aan de hand van de kernfuncties kwalificatie, socialisatie en allocatie, waarbij 'stelsel' diverse betekenissen heeft (bijvoorbeeld alle sectoren of juist één sector of een regio);
- De fasering van de programmering 2027 (de stappen die tot nu toe genomen zijn om tot thema's te komen) en de huidige selectie voor nieuwe stelselonderzoeken in 2027.

De presentatie eindigt met de twee vragen die vooraf ook aan de Ringen-deelnemers zijn gesteld:

1. Is de huidige selectie passend bij de inspectie?
2. Wat geven de Ringen mee aan de inspectie voor de verdere uitwerking?

Voor wat betreft de selectie is het algemene beeld dat dit passend en herkenbaar is. Wel zijn er nog vragen over bijvoorbeeld de verdeling over de sectoren en de belasting van het veld.

Tot slot zijn er diverse aandachtspunten en suggesties meegegeven voor de verdere uitwerking.

De voorzitter vraagt of dit onderwerp nog terugkomt in de Ringen. De inspectie licht toe dat dit niet in deze vorm zal zijn, het overzicht van onderzoeken komt terug in het Jaarwerkplan en een overzicht met de antwoorden op de vragen die voorafgaand aan het overleg zijn gesteld door de Ringen-deelnemers wordt nog verspreid.

Ouders & Onderwijs geeft aan dat zij, zoals ook eerder aangegeven, graag veel eerder input willen geven. Dan kunnen zij zelf thema's naar voren brengen waarvan de wens is dat de inspectie daar naar kijkt. Signalen uit de praktijk kunnen dan worden meegenomen in het werkprogramma.

De inspectie geeft aan de vraag te begrijpen. Dat is wel een andere vraag dan degene die nu gesteld is. Door de inspectie is al eerder in het proces een risicoanalyse gedaan en zijn er onderwerpen gedefinieerd. De onderwerpenlijst is deze keer al eerder voorgelegd aan de Ringen dan voorheen het geval was. Ouders & Onderwijs licht toe dat zij graag zelf onderwerpen willen aandragen waar de inspectie onderzoek naar zou kunnen doen. De inspectie concludeert dat er dan overleg moet plaatsvinden in een nog eerdere fase. Intern wordt ook nagedacht over hoe de inspectie een nog bredere blik kan krijgen op het ophalen van thema's. Dit moet nog vertaald worden in een proces. De inspectie zegt toe om terug te komen op dit verzoek. Ouders & Onderwijs vervolgt dat zij wel zijn bevraagd over de thema's (ook buiten de Ringen om) maar dat vervolgens niet duidelijk is wat er wordt gedaan met hun inbreng. De inspectie geeft aan dat dit in bilateraal overleg verduidelijkt kan worden.

De VO-raad mekt op dat zij in hun reactie wel aandacht hebben gevraagd voor de grote onderzoeksvragen die niet alleen van de inspectie maar ook van andere

Datum

April 2026

Onze referentie

62155493

organisaties komen. Het zou mooi zijn als er een onderzoekskalender komt met een overzicht van de onderzoeken van alle organisaties. Dan krijg je ook beter zicht op waar de leemtes zitten en wordt het veld ook beschermd. De inspectie benoemt dat er wel met alle partijen wordt afgestemd om dubbelingen te voorkomen. Het gesprek hierover wordt ook beter en intensiever gevoerd dan eerder het geval was. Een integrale kalender zou wel een mooi streven zijn. In het HO is er daarvoor de Informatieafspraken met OCW. Dit zou verkend kunnen worden voor de andere onderwijssectoren.

JOBmbo sluit zich aan bij de opmerking van Ouders & Onderwijs; ook zij zijn uitgenodigd om mee te denken over stelselonderzoek maar hebben geen terugkoppeling ontvangen. Het is begrijpelijk dat er veel partijen zijn maar het is wel fijn om te weten of er iets wordt gedaan met de inbreng, anders is dit niet zinvol.

De VO-raad geeft aan nog een opmerking te willen maken over de Kamerbrief over ontwikkelingen in het toezicht op het funderend onderwijs. De inspectie geeft aan dat deze brief pas na de herfst wordt besproken in de Kamer. De VO-raad geeft aan verbaasd te zijn over de alinea's over het onderwijsresultatenmodel. Dit is wat hen betreft niet conform het beeld van het veld. De inspectie beaamt dat deze verbazing breder geldt.

De LSVb heeft nog een opmerking over de onderzoeksvorstellen; zij vinden de term 'probleemstudenten' problematisch en verzoeken de inspectie dit niet te gebruiken. UNL en ISO sluiten zich hierbij aan.

3. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering af.

Actiepunten

<i>Omschrijving</i>	<i>Actiehouder</i>
Verzoek Ouders & Onderwijs om eerder betrokken te worden bij onderzoeksprogrammering; hoe wordt dit ingevuld?	IvhO
Verkennen mogelijkheid voor Informatieafspraken (vergelijkbaar met HO).	IvhO

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63900045

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

20 mei 2026, 09:30u - 11:00u

Vergaderplaats

La Vie Meeting Center Utrecht

Aanwezig

AOb, AVS, CNV, FvOv, LAKS, LSVb, MBO Raad, NRTO, Ouders & Onderwijs, PO-Raad, UNL, VO-raad, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) meldt dat er een nieuwe directeur Toezicht Primair Onderwijs en Kinderopvang is, Maaïke Breukels. Zij start op 25 mei 2026.

De inspectie benoemt dat volgende week de laatst informele bijeenkomst is over de ontwikkeling van het onderzoekskader 2027. Vanaf oktober 2026 start het formele traject in de Ringen. De inspectie spreekt waardering uit voor de enthousiaste deelname van alle betrokken partijen bij de bijeenkomsten.

De inspectie meldt dat er gewerkt wordt aan de uitwerking van het coalitieakkoord, waarin extra taken en middelen voor de inspectie zijn opgenomen. Op een later moment worden de Ringen hierover nader geïnformeerd.

Er zijn verder geen mededelingen.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 11 februari 2026

De voorzitter constateert dat er voorafgaand aan het overleg geen opmerkingen over of wijzigingen op het verslag zijn gemeld. Het verslag van Ring 1 van 11 februari 2026 is daarmee vastgesteld.

De voorzitter gaat vervolgens over tot het nalopen van de actiepunten uit het vorige verslag.

Actiepunt 1: Verzoek Ouders & Onderwijs om eerder betrokken te worden bij onderzoeksprogrammering; hoe wordt dit ingevuld?

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63900045

De inspectie licht toe dat het informele deel van de Ringen in oktober wordt gebruikt om met elkaar in gesprek te gaan over mogelijk stelselonderzoek. Daarmee wordt de inbreng van de Ringen in een nog eerdere fase opgehaald.

Actiepunt 2: Verkennen mogelijkheid voor Informatieafpraak (vergelijkbaar met HO).

De inspectie geeft aan dat hierover is gesproken met de NKO; zij zien hierin geen rol voor zichzelf. Binnen OCW was er wel belangstelling en zal een interne verkenning worden gedaan. Tegelijk is de winstwaarschuwing dat afbakening wel nodig is. De VO-raad geeft aan het jammer te vinden dat de NKO geen rol ziet voor zichzelf, dit is nu juist iets wat wel bij hun rol past. De VO-raad zal dit daarom nogmaals ter sprake brengen bij de NKO. De inspectie licht toe dat het niet gaat om onwil maar dat NKO op dit moment niet aan tafel zit bij de Informatieafpraak HO.

FvOv merkt op dat het opvallend is dat niet met leerlingen en docenten wordt gesproken over deze onderzoeken. De inspectie licht toe dat de Informatieafpraak is bedoeld om overzicht te creëren, er worden geen besluiten genomen. Het is dus een afstemming van de opdrachtgevers. De inspectie zorgt als opdrachtgever zelf voor dat bij de uitvoering van de afgesproken onderzoeken inbreng wordt opgehaald. Afhankelijk van de inhoud kunnen dit ook leerlingen en docenten zijn.

1b. Jaarkalender Ringen schooljaar 2025-2026

De VO-raad geeft aan graag in het voorjaar van 2027 het onderwerp curriculum te willen oppakken. Dit kan dan geagendeerd worden in het informele deel van februari. Alle Ringen-deelnemers stemmen hier mee in. De PO-Raad sluit graag aan bij de voorbereiding hiervan.

De lijst met onderwerpsuggesties voor het informele deel van de Ringen is inmiddels erg lang. De voorzitter vraagt daarom of er ook onderwerpen zijn die weer van de lijst af kunnen. Bijvoorbeeld het Kwaliteitsnetwerk MBO, aangezien dit al een keer eerder is besproken. Ouders & Onderwijs geeft aan dat andere onderwerpen meer prioriteit hebben, bijvoorbeeld inclusief onderwijs en sturing en onderwijskwaliteit. De overige Ringen-leden sluiten zich hierbij aan.

De PO-Raad noemt cyberveiligheid; zij zouden dit graag een keer breed bespreken, wellicht in het formele deel. Ook is er de wens om samen na te denken over AI in het onderwijs; dit zal uiteindelijk invloed hebben op de onderwijskwaliteit. De inspectie geeft aan dat er een verkenning wordt uitgevoerd naar dit onderwerp, wellicht is dat een mooi startpunt voor een gesprek. De LSVb geeft aan hier graag bij aan te sluiten om mee te denken. Dit was ook een onderwerp in de Staat van het Onderwijs. De PO-Raad vervolgt dat de PISA-resultaten er ook weer aan komen. De invloed van AI wordt daar ook in benoemd. Hierover moet het gesprek worden gevoerd in gezamenlijkheid; als de PISA-resultaten weer tegenvallen dan komt hier direct druk uit voort vanuit de politiek. Als dit niet in gezamenlijkheid wordt opgepakt, dus qua toetsen, toezicht etc. komen we steeds meer een trechter in. De inspectie constateert dat dit wel een

Datum
Mei 2026

Onze referentie
63900045

extra thema is naast cyberveiligheid. Terwijl het de bedoeling was de lijst te verkleinen. De NRTTO benoemt dat zij onlangs aan de hand van een inspectierapport een workshop heeft gegeven over AI bij examens en hoe je daarmee om kunt gaan. Het element van examencommissies is ook van belang in dit onderwerp. UNL geeft aan dat zij eind juni een vergelijkbare workshop gaan geven.

CNV brengt in dat er voor het funderend onderwijs meer vastligt en dat er daarom een vraag achter wekomt over toetsen en examens. Dit onderwerp is wel urgent en moet niet te lang blijven liggen. De inspectie werpt de vraag op wie hier aan zet is, waarop CNV benoemt dat in de Ringen wel alle mensen aan tafel zitten die het issue zien, samen met de inspectie die toezicht houdt. De VO-raad geeft als suggestie om het genoemde onderzoek van de inspectie af te wachten, waarop de inspectie aangeeft dat dit nog wel even zal duren. De voorzitter vraagt of dit onderwerp te combineren is met de oktober-bijeenkomst van de Ringen over de programmering. De inspectie geeft aan dat de vraagstelling voor het onderzoek met de Ringen-deelnemers gedeeld kan worden. En wellicht zijn er nog aanpassingen mogelijk. Het toezicht op cyberveiligheid kan dan een keer in het formele deel geagendeerd worden. LSVb oppert dat AI wellicht als onderdeel van onderwijskwaliteit kan worden geagendeerd. Zij zouden dit graag samen met iemand voorbereiden. CNV en LAKS bieden aan hierbij te helpen. De voorzitter vraagt wie het onderwerp inclusief onderwijs wil voorbereiden, waarop AOb en Ouders & Onderwijs zich aanbieden.

1c. Actualiteiten

Zowel de inspectie als de Ringen-deelnemers hebben geen bespreekpunten bij dit agendapunt.

2. Actualisatie onderzoekskaders 2026

De inspectie geeft een korte inleiding. Voorafgaand aan het overleg zijn met de Ringen de (concept) Staat van wijzigingen en de conceptkaders met daarin de wijzigingen zichtbaar verwerkt gedeeld. Daarnaast was op 8 mei het digitale vragenuurtje over de actualisatie, het verslag daarvan is direct na afloop verspreid.

De wijzigingen zijn grotendeels technisch, in de teksten van de standaarden zijn nauwelijks wijzigingen gedaan. Aan de Ringen-leden is nu de vraag of er nog prangende vragen zijn.

De MBO Raad benoemt dat op pagina 29 van de Staat van wijzigingen voor het kader MBO de volgende zin staat bij 'Tekst WORDT': "Het bestuur zorgt voor benoembaar/bevoegd en bekwaam personeel dat in het bezit is van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)".

Het MBO kent geen bevoegdheden en de MBO Raad stelt daarom voor om hier te kiezen voor 'bekwaam'. De argumenten om aan te sluiten bij andere sectoren zijn bekend en begrijpelijk maar in dit geval is het voor MBO toch echt anders. De inspectie licht toe dat is gekozen voor het compromis 'benoembaar/bevoegd' om aan sluiten bij de andere sectoren, omdat de VOG-verplichting daar ook voor geldt. De inspectie zegt toe de tekst aan te passen.

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63900045

De VO-raad vraagt aandacht voor de Beleidsregel financiële sancties bij bekostigde onderwijsinstellingen. De wijziging op dit gebied is een technische en is ook uitgevoerd volgens de eerdere afspraken maar de beleidsregel levert in het veld veel onrust op. Het is bekend dat de sanctie niet vaak wordt opgelegd en de VO-raad heeft vertrouwen in de zorgvuldigheid van de inspectie, maar elke inspecteur noemt de sanctie als optie en dat levert heel veel vragen op vanuit de achterban. De inspectie licht toe dat inspecteurs verwijzen naar de tekst uit de Beleidsregel. De inspectie zegt toe te bekijken of de communicatie op dit punt kan worden aangepast, zodat er niet onnodig onrust ontstaat. De PO-Raad geeft aan zich aan te sluiten bij de opmerkingen van de VO-raad. Dit geldt ook voor AVS. AVS heeft daarnaast nog een ander signaal: er is verwarring over of een onvoldoende op de standaard OPO tot zwak of zeer zwak kan leiden. Het gaat daarbij niet om de beslisregel zelf maar om de communicatie erover. De inspectie neemt hierover contact op met AVS om helder te krijgen wat hier precies het probleem is.

De NRTO geeft aan dat zij nog een vraag bij de inspectie hadden neergelegd over de interpretatie van de wet Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt (VABA). De inspectie licht toe dat deze vraag nog in behandeling is bij de juristen van de inspectie.

Naschrift d.d. 26-05-2026: het antwoord op de vraag is inmiddels bekend en wordt daarom als naschrift opgenomen in dit verslag:

"Deze wijziging is doorgevoerd omdat de wet (artikel 7.2.4a, eerste lid, van de WEB) op dit punt wordt gewijzigd met inwerkingtreding van de wet VABA. Alleen het wettelijk vereiste is gewijzigd in het Onderzoekskader, niet de tekst van de standaard OP1.

In de Memorie van Toelichting staat ten aanzien van deze wijziging het volgende genoemd:

'Onderdeel Z (artikel 7.2.4a) In artikel 7.2.4a, eerste lid, wordt expliciet bepaald dat het bevoegd gezag van een instelling per leerweg van een beroepsopleiding één studieduur vaststelt. Het is daarmee niet toegestaan om voor een leerweg van een beroepsopleiding meerdere studieduren vast te stellen. Wel kan het bevoegd gezag een verschillende studieduur vaststellen voor de bol en de bbl van dezelfde beroepsopleiding. Ook kan het bevoegd gezag een beroepsopleiding met een regulier onderwijsprogramma en met een verkort onderwijsprogramma aanbieden (zie artikelsgewijze toelichting bij het voorgestelde artikel 7.2.5). Artikel 7.2.4a is op 1 augustus 2014 in werking getreden. Bij de introductie van dit artikel is de mogelijkheid opengelaten dat het bevoegd gezag van een instelling voor een leerweg van een beroepsopleiding meerdere studieduren zou vaststellen. Daarbij is aangegeven dat instellingen op die manier rekening zouden kunnen houden met verschillende doelgroepen en vooropleidingen van studenten. Dit is echter achterhaald door de invoering van het toelatingsrecht tot het beroepsonderwijs met ingang van 1 augustus 2017. Sindsdien is het maken van onderscheid naar doelgroepen en vooropleiding bij de toelating tot het

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63900045

beroepsonderwijs in beginsel niet meer toegestaan. Daarmee ligt het niet langer in de rede dat het bevoegd gezag meerdere studieduren zou kunnen vaststellen voor een leerweg van een beroepsopleiding. Bovendien zou dit, in combinatie met de wettelijke regeling van een beroepsopleiding met een verkort onderwijsprogramma in het onderhavige wetsvoorstel, binnen een instelling kunnen leiden tot een onoverzichtelijk samenstel van verschil[1]lende studieduren en onderwijsprogramma's voor dezelfde leerweg van een beroepsopleiding'

De inspectie zal conform deze toelichting naar de studieduur per leerweg van een beroepsopleiding kijken. De bandbreedte die de wetgever in artikel 7.2.4a, derde lid, van de WEB geeft ten aanzien van de studieduur van verschillende beroepsopleidingen (bijv. de basisberoepsopleiding: ten minste één en ten hoogste twee volledige studiejaar), mag bijvoorbeeld niet worden gebruikt om in een bepaalde leerweg van een (reguliere) beroepsopleiding meerdere varianten in studieduur aan te bieden."

Er zijn vanuit de Ringen-deelnemers geen verdere vragen of opmerkingen.

De voorzitter benoemt dat alle opmerkingen worden genoteerd en dat dit verslag uiteindelijk naar de Tweede Kamer zal worden doorgeleid.

3. Terugblik Staat van het Onderwijs 2026

De inspectie start met een korte presentatie om dit onderdeel in te leiden. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

- Activiteiten, waaronder de embargogesprekken, het online magazine en het congres;
- De hoofdthema's van deze Staat van het Onderwijs: de zorgen om de kwaliteit van het onderwijs, regionale verschillen en de belangrijke rol van de schoolleider;
- Media (welke invalshoeken zijn gekozen);
- Reacties uit het georganiseerde onderwijsveld;
- Diverse 'Staten van...' die er inmiddels zijn (bijvoorbeeld de Staat van het Vernieuwingsonderwijs, de Staat van de Ouder);
- Tot slot een verzoek om reflectie op de inhoud, communicatie/ landing en de aanbevelingen uit de Staat van het Onderwijs.

De inspectie benoemt dat het online magazine de komende tijd nog verder wordt uitgebreid met good practices.

UNL complimenteert de inspectie met het congres; dit was zeer goed georganiseerd.

De MBO Raad benoemt dat er nu een mooie coherentie zit in de boodschappen. In eerdere Ringen hebben zij wel eens kritiek gehad op de tegenstelling tussen de feestelijke sfeer en de inhoud van de boodschap, dit was nu heel mooi gedaan.

Datum
Mei 2026

Onze referentie
63900045

Het getoonde filmpje (over de dans van Sepp) was ook indrukwekkend; het is een mooi statement om in deze tijden juist dans naar voren te schuiven.

De MBO Raad vervolgt hun reflectie door te wijzen op een column van Remco Meijerink naar aanleiding van de Staat van het Onderwijs; hierin maakt hij duidelijk dat het rapport ook buikpijn oplevert, niet omdat de kwaliteit van het rapport niet goed is maar omdat het wel zorgen geeft over het imago van en de beeldvorming over het MBO. Het MBO staat voor iedereen open en heeft tegelijk ook hoge verwachtingen. Dit betekent dat er ook uitval is. De inspectie geeft aan dat er ook uitval van een behoorlijke omvang mag zijn, dit leidt niet meteen tot een onvoldoende.

Daarnaast is er ook de aandacht voor de regio; de MBO Raad vraagt zichzelf af wat dit betekent voor het MBO en voor het toezicht. De voorzitter vraagt daarop hoe het gesprek hierover wordt gevoerd in de raad. De MBO Raad licht toe dat men het lastig vindt om deze constatering te onderbouwen en dat er nu vragen opkomen, bijvoorbeeld wat dit betekent voor schoolloopbanen. Het is dus ook een soort data-vraag. Ook is de vraag wat dit betekent voor het onderwijs dat in de diverse regio's wordt gegeven.

Ouders & Onderwijs benoemt de hoge aantallen schoolverlaters in het MBO en geeft aan de interpretatie die daar nu aan gegeven lijkt te worden ingewikkeld te vinden. Het klinkt nu als 'we hebben een open aanmeldingsbeleid en ze halen het niet allemaal', maar Ouders & Onderwijs krijgt signalen dat studenten wel erg makkelijk via het studieadvies uit het MBO worden gezet. De MBO Raad benadrukt dat dit niet de juiste interpretatie is; waar het om gaat is dat er enerzijds een open systeem is en anderzijds hoge eisen. Dan vallen er ook mensen uit en daar moet dan ook zorgvuldig mee worden omgegaan. De inspectie vult aan dat zij zien dat er veel wordt gedaan aan de uitval en dat bij niveau 1 soms ook de vraag is 'is dit nu onderwijs of zorg?'. Naar aanleiding van de onvoldoendes die in de vorige Staat van het Onderwijs zijn geconstateerd is ook het gesprek opgestart met de MBO Raad met als centrale vraag hoe het komt dat er zoveel uitval is. Dit onderwerp wordt actief opgepakt. De MBO Raad beaamt dat er sprake is van een geïntensiveerde aanpak op dit punt. Ouders & Onderwijs geeft aan dat het goed is dit te horen en vraagt vervolgens aandacht voor het stuk waar de instelling een grote rol speelt, namelijk het negatieve studieadvies. Studenten worden bijvoorbeeld 'weggeadviseerd' op basis van studiehouding. Het zou goed zijn als wordt gekeken naar het verband tussen uitstroom en het negatieve studieadvies. De inspectie geeft aan dat de grote verschillen in plaatsing van studenten met een vergelijkbaar instroomprofiel wel opvallen. De MBO Raad geeft aan deze bevinding zeker mee te nemen.

UNL gaat in op de opmerkingen over de regio. In sommige regio's is hbo populairder, ook bij leerlingen met een vwo-diploma. De vraag is of dit een probleem is, het kan bijvoorbeeld zijn dat praktisch onderwijs meer aanzien heeft. Daarnaast bepaalt het aanbod de mogelijkheden.

De VO-raad geeft aan het congres ook heel geslaagd te vinden. Ook de bewindspersonen deden het goed en er waren mooie workshops. De oproep voor aandacht voor de schoolleider is heel goed; dat is de sleutel waar aan je draait, de

Datum
Mei 2026

Onze referentie
63900045

schoolleider is cruciaal. De VO-raad gaat dit nog meer op de agenda zetten, het rapport van de Staat van het Onderwijs biedt daartoe ook informatie. Verder deelt de VO-raad de zorgen over de basisvaardigheden en gaat her ook mee aan de slag. Voor wat betreft de regio; dit is meer een constatering, zonder dat er duiding aan wordt gegeven. De VO-raad is hierover veel benaderd door de media, echter het antwoord op wat dit precies betekent kon de raad ook niet geven. Er is wel een bestuurder uit de Achterhoek die zelf onderzoek heeft gedaan naar dit onderwerp.

De voorzitter benoemt dat de Staat van het Onderwijs kritisch was op het vo, hoe loopt het gesprek hierover nu? De VO-raad geeft aan dat zij geconstateerd hebben: we moeten meer aan de slag met waar het hem in zit en hoe we meer naast de scholen kunnen staan. Straks gaan de BKA- en SKA-standaarden (besturing, kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau/ sturen, kwaliteitszorg en ambitie op schoolniveau) ook zwaarder wegen, dat heeft ook effect. Juist ook via de schoolleider kun je daar goed op inzetten. De raad bespreekt dit onderwerp ook graag met de inspectie in het bestuurlijk overleg. De inspectie benoemt dat er vanuit de schoolleiders ook sprake is van een 'cry for help', daar kan de VO-raad ook op inspelen. De VO-raad beaamt dat er in het samenspel tussen schoolleiders en besturen ook iets te doen is.

De PO-Raad geeft aan zich bij veel gemaakte opmerkingen aan te sluiten. Ook zij zijn blij met de twee bewindspersonen. Het gaf een mooi beeld: drie krachtige vrouwen op het podium. Het congres is ook altijd een feestje, tegelijk is er de serieuze boodschap dat we iets te doen hebben. Het po kwam er genadiger van af maar er moeten zeker nog stappen worden gezet. Naar de schoolleider toe is ook de vraag wat je daar als bestuurder in te doen hebt. Onlangs deed de PO-Raad bijvoorbeeld een uitvraag onder besturen over het curriculum, waarbij een deel van de besturen aangaf dat dit iets is van de schoolleider, dat is echter niet het geval. Oog hebben voor de schoolleider betekent ook iets voor de bestuurders. De aandacht voor de regio is goed; in het Randstedelijk gebied is daarbij ook de vraag of er niet te hoog wordt geadviseerd. Het is positief dat de discussie is geopend, het gaat om belangrijke vraagstukken die leven op veel plekken. Ouders & Onderwijs brengt in dat het in dat kader goed is om te problematiseren dat we al op 11-jarige leeftijd determineren waar een kind terecht komt. We moeten notie nemen van het hele systeem dat we hebben bedacht. De inspectie merkt op dat dit een politieke discussie is, de inspectie is er genuanceerd over. De PO-Raad vervolgt dat opvalt dat er in verschillende delen van het land ook verschillende problematiek speelt.

De inspectie vraagt aan de PO-Raad welke rol zij kunnen spelen voor wat betreft de schoolleiders. De PO-Raad antwoordt dat schoolleiders zich gesteund moeten voelen door het bestuur; dit raakt ook aan de cultuur. De raad roept de inspectie daarom op om ook vooral bestuurlijk onderzoek te blijven doen.

AVS geeft aan heel blij te zijn met de steun vanuit alle hoeken voor de schoolleiders. Zij hebben vaak het gevoel gehad 'roepende in de woestijn' te zijn terwijl ze zien dat de schoolleider het verschil maakt in kwaliteit. Ook de

Datum
Mei 2026

Onze referentie
63900045

toegenomen aandacht voor leiderschap is goed, dit was in het onderwijs een ondergeschoven kindje terwijl de schoolleider een spilfunctie heeft.

AVS vervolgt dat het prettig was om vanuit de embargogesprekken al iets van een aangrijpingspunt te hebben. Dit moet wel worden vastgehouden, het zou zonde zijn als het weer wegzakt. De voorzitter vraagt hoe AVS dit zelf oppakt. AVS benoemt dat zij de Staat van de Schoolleider hebben uitgebracht, dit had wellicht meer aandacht kunnen krijgen. Dit geldt ook voor de workshop over schoolleiders die AVS aanbood op het congres. Verder is de aanbeveling aan de schoolleider wel weer klein en deze ligt op de schouders van de schoolleiding. AVS probeert de schoolleider bewust te maken van het cruciale samenspel tussen schoolleider en bestuur, daar is de academie ook echt voor bedoeld. Het valt op dat er meer belangstelling is voor scholing samen met het team in plaats van de professionele verhouding met het bestuur. De PO-Raad geeft dat zij en AVS hierin ook samen kunnen optrekken. De AVS beaamt dat het fijn zou zijn om de krachten te bundelen; iedereen heeft er baat bij als er een goed opgeleide, stevige schoolleider aanwezig is. De inspectie merkt op dat er op het congres ook een gesprek was tussen een aantal schoolleiders en de inspecteur-generaal van het Onderwijs. Er werden veel problemen benoemd maar die worden niet met het bestuur besproken. AVS geeft aan dit herkenbaar te vinden en er zijn ook nog steeds schoolleiders die zeggen dat je geen lid kunt zijn van het bestuur; dit is dus ook een cultuur-kwestie. AVS kan hier in ieder geval verder mee.

CNV vult aan dat het appel op de schoolleider ook over het vo en mbo gaat; CNV heeft samen met de VO-raad een mooi programma voor de ontwikkeling van de schoolleider. Alleen al de definitie roept vragen op; wie vallen hieronder? In het VO is dat bijvoorbeeld ook een afdelingshoofd. Alle transities die nu in het onderwijs spelen vragen om leiderschap. De oproep is dus: het gaat verder dan alleen schoolleiders in het po, de perceptie klopt niet altijd. De inspectie benoemt dat zij de term breed heeft benaderd. CNV geeft aan dat het beter was geweest om vaker te spreken over schoolleiding in plaats van schoolleiders, zodat de andere sectoren zich er gemakkelijker mee kunnen identificeren.

LAKS geeft aan dat hen opviel dat het stukje mentaal welzijn niet voldoende aandacht heeft gekregen. De prikkel om aan de basisvaardigheden te blijven trekken zorgt voor druk, ook bij de leerlingen. De vraag is hoe we ervoor kunnen zorgen dat deze druk geen negatieve invloed heeft op het mentale welzijn van leerlingen. De inspectie licht toe dat ervoor is gekozen in elk jaar een andere focus te leggen in de Staat van het Onderwijs. De opmerkingen van LAKS roepen de associatie op met de toetscultuur; er kan ook prima gewerkt worden aan de verbetering van de kwaliteit zonder constant cijfers te geven. Dit is in ieder geval onderwerp van debat. LAKS zegt daarop zich hierbij aan te sluiten maar ziet ook dat het onderwijsresultatenmodel voor druk zorgt, ook bij leerlingen. Voor de inspectie is het ook een taak om daar op te letten. Er is ook een verschil in hoe LAKS de inspectie ziet en de signalen die vanuit de scholen komen. De inspectie merkt op dat bijna geen enkele school onderuit gaat op uitsluitend de onderwijsresultaten, toch is het een hardnekkig onderwerp. Er wordt ook veel

Datum
Mei 2026

Onze referentie
63900045

over gecommuniceerd door de inspectie ter verduidelijking, maar de misverstanden blijven hardnekkig bestaan. Dit is daarmee ook een oproep aan iedereen. De VO-raad merkt op dat dit nog wel een onderwerp van gesprek is en dat is ook nodig. De sentimenten zijn herkenbaar. De vraag is waarom scholen die druk ervaren en hoe we ervoor kunnen zorgen dat dit verbetert. Er heerst toch een gevoel 'ik moet presteren voor de inspectie'. Dit is niet goed en daar zit een gezamenlijke verantwoordelijkheid in. De inspectie beaamt dat het een taai en hardnekkig issue is.

De AOb geeft aan niet verbaasd te zijn over de uitkomsten van de Staat van het Onderwijs; de basisvaardigheden zijn nog steeds een grote opgave. Een goede schoolleider is erg belangrijk en gelukkig gebeurt er ook al veel op dit vlak. Hopelijk komt er verbetering. De AOb benoemt vervolgens dat het vo niet vergeten moet worden; de schoolleiding is ook cruciaal. De regionale verschillen verrasten de AOb en ze gaan hierover ook in gesprek.

LAKS benoemt dat er mooie aanbevelingen zijn gedaan in het rapport en vraagt hoe de communicatie naar de scholen verloopt. De inspectie licht toe dat de Staat van het Onderwijs en de aanbevelingen via de nieuwsbrieven worden verspreid, deze hebben een enorm bereik. Ook zijn er online magazines die heel breed bekeken worden. Daarnaast zal de inspectie systematischer bekijken wat er gebeurt met de aanbevelingen. Ook zijn er webinars, kortom: er zit nog veel communicatie achter en onder. LAKS geeft naar aanleiding van het meelopen met een inspectiebezoek nog de suggestie om inspecteurs de aanbevelingen uit de Staat van het Onderwijs ook mee te geven als zij op bezoek gaan.

Ouders & Onderwijs noemt hun Staat van de Ouder en geeft aan het jammer te vinden dat daar deze keer geen plek voor was op de congresdag. Dit kan natuurlijk een overweging zijn van de inspectie maar voorheen was er sprake van een intensievere samenwerking. Een ander punt van aandacht is het tijdstip van het congres; leraren zelf kunnen niet deelnemen op de woensdag. Ouders & Onderwijs geeft vervolgens aan zorgen te blijven houden over de cijfers voor de kwaliteitszorg bij besturen. Er wordt al lang gewerkt aan o.a. accreditaties, wellicht is het goed om daar eens dieper naar te kijken; wat maakt dat het blijvend niet goed gaat? De VO-raad geeft aan hier naar te gaan kijken, het is van belang om samen de analyse te maken. De inspectie vult aan dat zij kan helpen door in ieder geval duidelijk te maken waar naar wordt gekeken. Dit is vrij basaal, maar het valt op dat scholen blijven draaien in routines. Het is inderdaad goed om hier gezamenlijk in op te trekken.

FvOv geeft aan dat leraren zich enorm aangesproken voelen door de achteruitgang in basisvaardigheden. Voor hen geldt ook in grote mate dat ze overwerkt zijn. De vraag is wel: hoe kan het dat er desondanks goede resultaten zijn op onderwijsresultaten. De inspectie merkt op dat de meeste onvoldoendes zich voordoen in het onderwijsproces en dat de lat voor de onderwijsresultaten niet erg hoog ligt.

Datum
Mei 2026
Onze referentie
63900045

4. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering af.

Actiepunten

Omschrijving	Actiehouder
Onderzoeksopzet en vraagstelling van onderzoek naar AI in het onderwijs delen met de Ringen.	IvhO
Actualisatie onderzoekskader 2026: suggestie MBO Raad om 'benoembaar/bevoegd' voor MBO te vervangen door 'bekwaam'.	IvhO
N.a.v. Actualisatie onderzoekskader 2026: signalen over onrust rond communicatie over beslisregel financiële sancties en de beslisregel rond OP0 oppakken.	IvhO

Datum
April 2026

Onze referentie
62151070

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

11 februari 2026, 13:00u - 15:00u

Vergaderplaats

Utrecht, Vergadercentrum Vredenburg

Aanwezig

Connect Groen, ISBO, Nederlandse Dalton Vereniging, Nederlandse Jenaplan Vereniging, Nederlandse Montessori Vereniging, Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden, Sectorraad GO, Sectorraad Praktijkonderwijs, Siméa, VBSO/VGS, Vereniging Openbaar Onderwijs, Vereniging van vrijescholen, Verus, VOS/ABB, Inspectie van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

VBSO vertegenwoordigt mede de VGS in het overleg.

Er zijn desgevraagd geen aanvullingen op de agenda.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) meldt dat de directeur Toezicht Primair Onderwijs en Kinderopvang een andere baan heeft.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 8 oktober 2025

De voorzitter constateert dat er voorafgaand aan het overleg geen opmerkingen over of wijzigingen op het verslag zijn gemeld. Het verslag van Ring 2 van 8 oktober 2025 is daarmee vastgesteld.

VBSO/VGS heeft een vraag naar aanleiding van het verslag, namelijk over het Jaarwerkplan. Het gaat om een voorgenomen verdiepend onderzoek van de inspectie naar hoe scholen omgaan met polarisatie in de samenleving. Hoe gaat de inspectie dit doen? De inspectie licht toe dat de voorbereiding nog in de verkennende fase zit, waarin ook bepaald wordt wat de scope van het onderzoek wordt. Het onderzoek start in ieder geval nog wel dit jaar. Een andere aanleiding voor dit onderzoek is de Staat van het Onderwijs, waar geconstateerd werd dat scholen zelf aangeven geen handelingsrepertoire te hebben voor dit issue. VBSO/VGS vraagt de inspectie daarop om de reflecties van het onderzoek van vijf of zes jaar geleden mee te nemen. De inspectie nodigt VBSO/VGS om die reflecties buiten het overleg om met hen te delen.

Datum

April 2026

Onze referentie

62151070

VBSO/VGS verwijst vervolgens naar pagina 6 van het verslag waar het gaat over onaangekondigde schoolbezoeken (OSB's). De effectiviteit hiervan is nog niet helder. Er komt nog een evaluatie, maar ondertussen is wel aangekondigd dat de bezoeken verdubbelen in aantal. De inspectie beaamt dat de aantallen behoorlijk zijn opgevoerd in het Jaarwerkplan. Normaalgesproken komen er eerst pilots en volgt daarna een evaluatie, nu is onder politieke druk deze keuze gemaakt omdat dit nu het enige instrument is om het aantal bezoeken omhoog te krijgen. Er rust dus wel een hypotheek op. Inmiddels is er wel een eerste interne evaluatie gedaan, vanuit de instellingen klinken positieve geluiden. Daarnaast loopt een meer uitgebreide evaluatie om de effectiviteit te onderzoeken.

De ISBO vraagt naar de criteria voor een OSB. De inspectie licht toe dat als eerste de scholen die het langst niet zijn bezocht aan de beurt kwamen. Dit zijn scholen die al langere tijd een laag risicoprofiel hebben. Er wordt nu dus een inhaalslag gemaakt. In het huidige Jaarwerkplan kan op deze manier in zes jaar driekwart van de scholen bezocht worden en in acht jaar tijd alle scholen. De ISBO licht toe dat er vanuit de achterban vragen kwamen over de criteria en dankt de inspectie voor de heldere uitleg. Het leek erop dat er veel Islamitische scholen bezocht werden. De voorzitter wijst erop dat deze scholen dus juist weinig of geen risico's laten zien.

De voorzitter gaat vervolgens over tot het nalopen van de actiepunten uit het vorige verslag.

Actiepunt 1: Langetermijnagenda: opnemen thema Sturing en onderwijskwaliteit als suggestie voor het informele deel.

Dit thema is opgenomen in de langetermijnagenda.

Actiepunt 2: Uitzoeken hoe het zit met verondersteld lidmaatschap VIVIS in Ring 2.

Dit proces loopt.

Actiepunt 3: Navragen of PWC-Analyse openbaar kan worden gemaakt.

Vanuit Ring 1 kwam de vraag of de PWC-analyse (over de toename van wet- en regelgeving) kon worden uitgesplitst om onderscheid te maken tussen wat invloed heeft op inspectie en wat invloed heeft op het veld. Dit is helaas niet mogelijk; inmiddels is het PWC-rapport wel openbaar gemaakt, ook op verzoek van de Kamer.

Actiepunt 4: Nagaan of in de Ringen van februari de eerste ervaringen met OPO en burgerschap gedeeld kunnen worden.

De inspectie licht toe dat deze ervaringen nu worden verzameld voor de Staat van het Onderwijs. Verder komt het onderwerp burgerschap ook aan de orde in het informele deel van dit overleg.

Actiepunt 5: Suggestie voor mei-vergadering: doorspreken over onaangekondigde schoolbezoeken.

Dit onderwerp is besproken bij de terugblik op het verslag van het vorige Ringen-overleg.

Alle actiepunten van Ring 2 zijn hiermee besproken.

1b. Jaarkalender Ringen schooljaar 2025-2026

De voorzitter wijst erop dat het eerstvolgende overleg, 20 mei 2026, een verlengd overleg is zodat er voldoende tijd is voor de actualisatie van de onderzoekskaders (consensusoverleg) en een terugblik op de Staat van het Onderwijs.

Verder is in Ring 1 ook gesproken over de invulling van het informele deel. CNV en UNL zullen samen het onderwerp sociale veiligheid/ welbevinden voorbereiden.

Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden vraagt of Ringen 1 en 2 gecombineerd worden voor de bespreking van het informele deel. De voorzitter licht toe dat dit niet mogelijk is, omdat de groep anders te groot wordt.

De Sectorraad GO is het er mee eens om het genoemde onderwerp te bespreken, dit roept veel vragen op. Het zou ook juist interessant zijn om met de PO-Raad en de VO-raad in gesprek te kunnen gaan. De inspectie geeft aan hen wel te kunnen vragen om aan te sluiten bij de bespreking.

De voorzitter vervolgt dat in Ring 1 bij de bespreking van de onderzoeksprogrammering 2027 Ouders & Onderwijs aangaf graag nog eerder betrokken te worden in het proces, om ideeën mee te kunnen geven aan de inspectie. Het idee is nu om de programmering voor 2028 in het informele deel van de Ringen in oktober te bespreken.

Arno Bronkhorst vraagt of het onderwerp Sturing in het onderwijs nog in beeld is voor bespreking. De voorzitter bevestigt dat dit wel het geval is maar dat het informele deel voor mei en oktober al is ingevuld. Dan komt het dus volgend jaar. De inspectie zal ook nog kijken naar de prioritering van de voorraadagenda.

1c. Actualisatie onderzoekskaders 2026

Aan de hand van een korte presentatie geeft de inspectie een toelichting op het proces van de actualisatie onderzoekskaders 2026. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

- Toelichting proces
- Overzicht wijzigingen en impact op onderzoekskaders
- Momenten waarop Ringen betrokken worden

Toelichting proces: de focus ligt op wijzigingen in en nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast zijn er ook een aantal overige wijzigingen die een soort brug vormen naar het kader 2027. Dit wordt zo beperkt mogelijk gehouden.

Overzicht wijzigingen en impact op onderzoekskaders: dit betreft de belangrijkste wijzigingen en de manier waarop deze in de kaders verwerkt worden. De Sectorraad GO merkt op dat bij het wetsvoorstel Verbetering Aansluiting

Beroepsonderwijs-Arbeidsmarkt (VABA) nadrukkelijk staat dat het om mbo gaat, maar mogelijk zijn er ook gevolgen voor het praktijkonderwijs en het arbeidsmarktgericht vso. Deze worden vaak vergeten. De inspectie zegt toe dit uit te zoeken en de uitkomst als naschrift aan het verslag toe te voegen.

Naschrift d.d. 24-04-2026 in antwoord op de gestelde vraag:

“In de WEC staan in artikel 14c een aantal inrichtingseisen voor het Arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel. Daarin wordt op één plek verwezen naar de WEB, maar dat artikel is bedoeld als een referentie en is niet van overeenkomstige toepassing voor het vso. Mogelijk is de vraag ingegeven door artikel 14a, tweede lid WEC, waarin een schakelbepaling staat naar een aantal artikelen in de WVO 2020 die ook van toepassing zijn op het vso, maar dan het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs. Voor de volledigheid: deze artikelen worden niet benoemd in de standaarden van het (v)so-onderzoekskader en er is daarom geen aanleiding om dat kader aan te passen.

De wijzigingen die als gevolg van de Wet VABA worden doorgevoerd in de WVO 2020 betreffen artikelen die niet in het Onderzoekskader VO-bijlage Praktijkonderwijs terugkomen. Ook daar is dus geen aanleiding om dat kader aan te passen.

Ondanks dat de desbetreffende artikelen niet in het onderzoekskader voor (v)so genoemd worden heeft de inspectie wel zeker oog voor de consequenties in de praktijk van het wetsvoorstel VABA voor het uitstroomprofiel vervolgonderwijs en praktijkonderwijs.”

De inspectie vervolgt dat de informatie over hoe wordt omgegaan met de beleidsregel financiële sancties wordt opgenomen in paragraaf 7.5.2 Escaleren.

De inspectie noemt dat er ook aanpassingen zijn naar aanleiding van de actualiteit en ontwikkeling van het toezicht, waaronder de toevoeging van de toezichtmix en nieuwe onderzoeksvormen zoals de OSB's. Het is niet mogelijk om hiervoor het hele kader te herschrijven, dus er wordt gekeken naar bijvoorbeeld het toevoegen van een addendum.

De inspectie benoemt tot slot dat de verwachting is dat twee wetten niet in werking treden per 1 augustus 2026, maar in 2027:

- Wet terugdringen schoolverzuim
- Wet vrij en veilig onderwijs

Momenten waarop Ringen betrokken worden: dit is een lastige planning i.v.m. de vrije dagen en schoolvakanties. Het voorstel is vooralsnog om op 8 mei een digitaal vragenuurtje te organiseren. Schriftelijke vragen kunnen tot 10 april worden ingediend. Het gaat daarbij om vragen over de aanpassingen die worden gedaan. Vragen over de bestaande teksten worden niet beantwoord in het digitale vragenuurtje maar kunnen wel worden meegenomen naar het Ringenoverleg van 20 mei.

Er zijn vanuit de Ringen-deelnemers geen verdere vragen.

De inspectie zorgt ervoor dat de presentatie wordt verspreid na het overleg.

1d. Actualiteiten – waaronder de Kamerbrief over ontwikkelingen in het toezicht op het funderend onderwijs

De inspectie noemt het regeerakkoord. Er staat veel in over toezicht, onder andere ook over een taakverzwaring voor de inspectie. Het gaat daarbij onder meer om vierjaarlijkse bezoeken aan alle scholen, een taak op het terrein van regeldruk en administratieve lasten en een taak op het gebied van cyberveiligheid in het HO. Dit laatste was al eerder bekend. Dit is een pittig pakket maar er staat bij dat de taakuitbreiding hand in hand moet gaan met middelen. Omdat er nog overleg moet worden gevoerd met de nieuwe bewindspersonen is dit nog weinig concreet, maar dit zal zeker nog terugkomen. Er staat nog veel meer in het regeerakkoord over onderwijs, gezien de tijd kunnen we daar nu niet verder op ingaan. De ISBO merkt op dat het ook de vraag is of het allemaal doorgaat. De inspecteur-generaal van het Onderwijs geeft aan dat haar persoonlijke inschatting is dat het op dit punt wel doorgaat; er is aardig wat steun voor.

VOS/ABB geeft aan dat dit onderwerp -de invulling van de rol van de inspectie zelf- zich goed leent voor een verdiepend gesprek tussen de inspectie en het onderwijsveld. Gezien de maatschappelijke en politieke druk op het onderwijs en de inspectie is niet alleen de vraag welke rol de inspectie vervult, maar ook wat het veld zelf kan bijdragen aan een realistisch en toekomstbestendig kwaliteitskader.

VOS/ABB spreekt uit begrip te hebben voor de positie van de inspectie, die zich moet verhouden tot de prioriteiten van bewindspersonen en de politieke opgave. Juist daarom is het van belangrijk om hierover het gesprek te blijven voeren. De inspectie geeft aan deze analyse te herkennen en bereid te zijn hierover verder van gedachten te wisselen, zij het dat dit vraagt om prioritering. De voorzitter merkt op dat dit aansluit bij eerdere gesprekken over De Staat van het Onderwijs: hoe kunnen inspectie en onderwijsveld elkaar versterken zonder in een wij-zijverhouding terecht te komen?

VOS/ABB benoemt dat onder dit onderwerp ook gevoelens van ongenoegen en frustratie in het veld schuilgaan. Dat maakt het des te belangrijker om het gesprek hierover niet alleen technisch, maar ook inhoudelijk te voeren. De inspectie merkt op dat het behulpzaam zou zijn wanneer de kernopgaven van de inspectie steviger wettelijk worden verankerd, zodat niet bij ieder nieuw kabinet aanvullende taken worden toegevoegd. Het zou mooi zijn om in gezamenlijkheid te kijken naar het akkoord maar de vergadering in oktober is al gevuld. VBSO/VGS geeft als suggestie om een aparte bijeenkomst te organiseren. De inspectie geeft daarop aan zelf ook nog te moeten kijken naar scenario's en opties maar als daar meer duidelijkheid over is kan er wellicht iets georganiseerd worden. Siméa benoemt dat het gezamenlijke belang vooral is om te voorkomen dat er afvinklijstjes komen. Hier hebben we gezamenlijk iets in te doen. De inspectie zegt daarop dit graag te bespreken als daar gelegenheid voor is.

2. Conceptprogrammering nieuw stelselonderzoek 2027

Voorafgaand aan het overleg hebben de Ringen-deelnemers de conceptprogrammering ontvangen met het verzoek om hierop te reageren. Deze reacties zijn verzameld en de inspectie gaat in dit agendapunt in op de hoofdlijnen uit deze reacties aan de hand van een korte presentatie. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

- Toelichting op de taken van de inspectie op de gebieden school, bestuur en stelsel;
- Het doel van het stelselonderzoek: een beeld ophalen van het stelsel aan de hand van de kernfuncties kwalificatie, socialisatie en allocatie, waarbij 'stelsel' diverse betekenissen heeft (bijvoorbeeld alle sectoren of juist één sector of een regio);
- De fasering van de programmering 2027 (de stappen die tot nu toe genomen zijn om tot thema's te komen) en de huidige selectie voor nieuwe stelselonderzoeken in 2027.

De presentatie eindigt met de twee vragen die vooraf ook aan de Ringen-deelnemers zijn gesteld:

1. Is de huidige selectie passend bij de inspectie?
2. Wat geven de Ringen mee aan de inspectie voor de verdere uitwerking?

Voor wat betreft de selectie is het algemene beeld dat dit passend en herkenbaar is. Wel zijn er nog vragen over bijvoorbeeld de verdeling over de sectoren en de belasting van het veld.

Tot slot zijn er diverse aandachtspunten en suggesties meegegeven voor de verdere uitwerking.

De Sectorraad GO gaat in op het overzicht van onderzoeken per sector. Het zou prettig zijn als sbo apart wordt genoemd. Verder staat bij het tweede vraagstuk als sector 'SO-SWV' genoemd, de vraag is of dit onderzoek ook voor beide is. De inspectie licht toe dat SO-SWV bij de inspectie één directie is ook al zijn het verschillende dingen (speciaal onderwijs – samenwerkingsverbanden). Het sbo is onderdeel van het primair onderwijs en wordt niet als aparte sector behandeld. De Sectorraad GO brengt in dat als er wel onderscheid wordt gemaakt tussen sbo en po de steekproef voor het sbo groot wordt. De inspectie erkent dit en benoemt dat het zoeken is naar een balans tussen enerzijds het vermijden van belasting en anderzijds voldoende representatie.

VBSO/VGS benoemt dat er eerder werd gesproken over het nadenken over de onderzoeken in 2028 terwijl er ook gewerkt wordt aan het kader 2027. De vraag is of het dan wel zinvol is om in 2026 al na te denken over stelselonderzoeken voor 2028. De inspectie geeft aan dat de strategisch inspecteurs, die aan het roer staan voor de ontwikkeling van het kader, ook altijd betrokken zijn bij het bepalen van de thema's voor stelselonderzoeken. Wellicht is het een idee om hen ook te betrekken bij het gesprek in de Ringen in oktober 2026.

VBSO/VGS merkt tot slot op dat de lijst met onderzoeken voor hen zo logisch was dat zij geen aanvullingen hebben.

Datum

April 2026

Onze referentie

62151070

De Sectorraad Praktijkonderwijs geeft aan het heel goed te vinden dat er onderzoek wordt gedaan naar aanbod en begeleiding voor NT2 leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs. Er zijn ook zorgen over deze leerlingen in het praktijkonderwijs; veel leerlingen komen daarin terecht. De inspectie merkt op dat in mediaberichten ook werd benoemd dat veel kinderen niet op de goede plek zitten en vraagt of de Sectorraad Praktijkonderwijs daar ook gegevens over heeft. Dit geldt ook voor cluster 2 en 3. Er lijkt dus een trend te zijn van groepen leerlingen die op de verkeerde plek zitten. Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden geeft aan dit te herkennen. Dit is wel regio- en schoolafhankelijk, er is willekeur in de keuze voor een school. De inspectie benoemt dat dit beeld ook terugkomt in de regiobeelden van de Staat van het Onderwijs. Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden geeft aan ook kritische vragen te hebben gesteld op de eigen school; zitten de kinderen hier wel goed? Siméa sluit zich aan bij de zorgen, het raakt ook aan kansengelijkheid. De inspectie concludeert dat de berichtgeving in de media herkenbaar is uit de eigen ervaringen van de Ringen-deelnemers. De voorzitter vult aan dat de vraag is of er ook data beschikbaar is. Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden geeft aan dat er nu nog geen data beschikbaar is maar dat er wel overleg plaatsvindt met de inspectie hierover. Dit is een datagroep vanuit DUO, OCW, de inspectie en het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden om te bekijken welke data er ontsloten kan worden. De inspectie merkt tot slot op dat statistisch gezien de stroom kan kloppen terwijl kinderen niet op de goede plek zitten.

3. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering.

Actiepunten

<i>Omschrijving</i>	<i>Actiehouder</i>
PO-Raad en VO-raad uitnodigen om aan te sluiten bij het informele deel van Ring 2 in mei.	IvhO

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63906805

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

11 februari 2026, 13:00u - 14:30u

Vergaderplaats

La Vie Meeting Center Utrecht

Aanwezig

Connect Groen, ISBO, Nederlandse Dalton Vereniging, Nederlandse Jenaplan Vereniging, Nederlandse Montessori Vereniging, Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden, Sectorraad Praktijkonderwijs, Stichting Siméa, Verus, Vivis, VOS/ABB, VBSO/ VGS, Connect Groen, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

VBSO vertegenwoordigt mede de VGS in het overleg.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) meldt dat er een nieuwe directeur Toezicht Primair Onderwijs en Kinderopvang is, Maaïke Breukels. Zij start op 25 mei 2026.

De inspectie benoemt dat volgende week de laatst informele bijeenkomst is over de ontwikkeling van het onderzoekskader 2027. Vanaf oktober 2026 start het formele traject in de Ringen. De inspectie spreekt waardering uit voor de enthousiaste deelname van alle betrokken partijen bij de bijeenkomsten. VBSO/ VGS vraagt of er wel voldoende besprektijd is in de Ringen-overleggen. De inspectie geeft aan het onderzoekskader 2027 de prioriteit te geven.

De inspectie meldt dat er gewerkt wordt aan de uitwerking van het coalitieakkoord, waarin extra taken en middelen voor de inspectie zijn opgenomen. Op een later moment worden de Ringen hierover nader geïnformeerd.

Er zijn verder geen mededelingen.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 11 februari 2026

Er zijn twee wijzigingen op het verslag doorgegeven, door VOS/ABB en de Sectorraad Praktijkonderwijs. Deze wijzigingen worden verwerkt.

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63906805

Verder benoemt de voorzitter dat in het naschrift dat aan het verslag van Ring 2 is toegevoegd ook een wijziging heeft plaatsgevonden: per abuis was een alinea teveel opgenomen. Dit is inmiddels aangepast.

De voorzitter gaat vervolgens over tot het nalopen van de actiepunten uit het vorige verslag. Er was voor Ring 2 één actiepunt:

PO-Raad en VO-raad uitnodigen om aan te sluiten bij het informele deel van Ring 2 in mei.

Dit is gedaan, en van beide raden zal een medewerker aansluiten bij het informele deel van de vergadering.

1b. Jaarkalender Ringen schooljaar 2025-2026

De voorzitter benoemt dat er nog veel onderwerpen op de langetermijnagenda staan. Vandaag zal in het informele deel van de Ringen het onderwerp sociale veiligheid en welbevinden worden behandeld, in oktober staat de programmering van de stelselonderzoeken voor 2028 op de agenda.

Aan de Ringen is nu de vraag waar de prioriteiten liggen op de lijst met onderwerpen. Dit is vanmorgen ook in Ring 1 besproken, waarbij de PO-Raad en de VO-raad al aanboden om voor februari het onderwerp curriculumactualisatie te organiseren in het informele deel. Verder werd benoemd dat het Kwaliteitsnetwerk MBO al een keer in de Ringen is geweest en niet de hoogste prioriteit heeft. Voor wat betreft onderwerpen om op te pakken was de conclusie dat inclusief onderwijs en sturing en onderwijskwaliteit in aanmerking komen. Bij dit laatste punt werd de koppeling met AI gelegd door de PO-Raad, en de inspectie gaat ook een onderzoek doen naar AI in het onderwijs. Er werd geopperd om het onderwerp onderwijskwaliteit te verbinden aan AI. Ook heeft de inspectie toegezegd de onderzoeksopzet voor het genoemde onderzoek te delen met de Ringen-deelnemers. Deze thema's worden dan volgend jaar geagendeerd.

Verus vraagt naar het thema curriculumactualisatie; dit moet wel in relatie staan tot de inspectie. De voorzitter sluit zich hierbij aan, het moet inderdaad in het algemene belang zijn. De inspectie geeft aan geen eigenaar te zijn van de onderwerpen die in het informele deel door de Ringen-deelnemers worden voorbereid maar er moet wel een aansluiting zijn met toezicht. De voorzitter geeft vervolgens aan welke organisaties uit Ring 1 bereid zijn om de voorbereiding van de genoemde onderwerpen op zich te nemen.

VBSO/ VGS benoemt dat het thema sturing en onderwijskwaliteit in het genoemde voorstel vooral om kwaliteit lijkt te gaan; het ging echter om een ander punt, namelijk de sturing en de gevolgen daarvan. De inspectie beaamt dat dit een ander uitgangspunt is, ook is het een relevante vraag. Daarover moet dan met Ring 1 worden afgestemd, onderwijskwaliteit en AI zou dan een eigenstandig onderwerp worden. Verder is in Ring 1 toegezegd dat het onderwerp toezicht op cyberveiligheid in het formele deel kan worden geagendeerd.

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63906805

VBSO/ VGS en VOS/ABB bieden aan het onderwerp sturing en onderwijskwaliteit graag op te pakken. Verus sluit zich hierbij aan. De inspectie zal intern bespreken hoe dit in de langetermijnagenda kan worden opgenomen.

1c. Actualiteiten

VBSO/ VGS benoemt dat in het informele deel van het vorige Ringen-overleg een mooie bespreking was over burgerschap. Intussen heeft de Raad van State een advies over de Wet uitwerking burgerschapsopdracht WEB uitgebracht. VBSO/ VGS is benieuwd of de inspectie deze ontwikkelingen volgt en wat dit kan betekenen voor de onderzoekskaders 2027. De inspectie licht toe dat ontwikkelingen zeker worden gevolgd, bijvoorbeeld via de uitvoeringstoetsen. Ook wordt er over de sectoren heen gekeken. Voor het kader geldt dat de inspectie uitgaat van wat er in de Staatscourant is gepubliceerd; vervolgens wordt bekeken hoe de inspectie dan toezicht gaat houden. Dit kan allemaal besproken worden in het formele proces voor het onderzoekskader 2027.

Er zijn geen verdere bespreekpunten.

2. Actualisatie onderzoekskaders 2026

De inspectie geeft een korte inleiding. Voorafgaand aan het overleg zijn met de Ringen de (concept) Staat van wijzigingen en de conceptkaders met daarin de wijzigingen zichtbaar verwerkt gedeeld. Daarnaast was op 8 mei het digitale vragenuurtje over de actualisatie, het verslag daarvan is direct na afloop verspreid.

De wijzigingen zijn grotendeels technisch, in de teksten van de standaarden zijn nauwelijks wijzigingen gedaan. Aan de Ringen-leden is nu de vraag of er nog prangende vragen zijn.

Verus dankt de inspectie voor het vragenuurtje en het snelle verzenden van het verslag na afloop. Een vraag aan de inspectie is of er meer woorden kunnen worden gegeven aan de Beleidsregel financiële sancties in het kader zelf (wat kunnen scholen verwachten). Nu is alleen een link opgenomen naar de beleidsregel maar die is voor scholen niet heel toegankelijk. Het gaat dan bijvoorbeeld om de pagina over de fases van escalatie. Dit was ook een suggestie bij het vragenuurtje maar daar werd afhoudend op gereageerd. De inspectie geeft aan inhoudelijk geen bezwaar te hebben maar de vraag wel is op welke plek je wat neerzet. Het is niet mogelijk om de volledige werkwijze in het kader op te nemen, ook omdat er nog wordt gewerkt aan de uitwerking. Siméa vraagt of het geven van sanctie vaak voorkomt; anders wordt het ook wel heel groot gemaakt. De inspectie geeft aan dat dit tot nu toe enkele keren is voorgekomen. Tegelijk ziet de inspectie de zorg en onrust in het veld, in Ring 1 is daarom toegezegd om nogmaals te kijken naar de communicatie hierover. In Ring 1 werd ook opgemerkt dat inspecteurs soms ongewild onrust veroorzaken door te wijzen op de beleidsregel. De inspectie wil dus wel kijken naar de communicatie maar het kader is hiervoor niet de juiste plek. Verus merkt op de genoemde onrust te herkennen en benoemt verder dat hun vraag hiermee voldoende is beantwoord.

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63906805

VOS/ABB benoemt dat het woord vooraf prettig is, dit geeft duiding aan het kader. VBSO/ VGS vraagt of dit een bewuste keuze was. De inspectie licht toe dat zij de nieuwe instrumenten en werkwijze wel wilde benoemen, maar dat die dan overall in het kader zouden kunnen/ moeten worden opgenomen. Daarom is nu gekozen voor deze oplossing.

VBSO/ VGS haakt verder in op het woord vooraf en de daarin genoemde onaangekondigde schoolbezoeken; zij horen hierover positieve ervaringen, er is geen formeel oordeel en minder spanning. Wel is het van belang om voldoende duiding te bieden, dus: wat is het karakter van deze bezoeken en wat leveren ze op. Dit kan nog explicieter duidelijk worden gemaakt, dus dat het een stimulerend karakter heeft. De inspectie geeft daarop aan dat in alle instrumenten is aangegeven dat het stimulerend is, de vraag is waar dan nog helderder kan worden gecommuniceerd. Verus geeft aan zich aan te sluiten bij de opmerking en vult aan dat hun juristen aangeven dat er geen wettelijke basis is voor het bestuursbezoek. De inspectie ziet wel een wettelijke basis. Overigens moet dit allemaal nog goed worden geëvalueerd, deze bezoeken worden nu in grote getale uitgevoerd onder de druk van de aantallen die de Tweede Kamer wil zien; normaliter zou eerst een kleine pilot met bijbehorende evaluatie worden gedaan.

Verus deelt vervolgens een observatie naar aanleiding van het woord vooraf. Daarin is benoemd dat de veranderingen in het toezicht dit jaar omvangrijker zijn dan gebruikelijk. Daarbij worden onder andere de verwachtingen uit de samenleving genoemd. Dit klinkt alsof alles in het kader moet komen, waarmee het ook dikker wordt. Verus geeft daarom voor 2027 mee: laten we het kader stevig en beknopt houden. De vraag is hoe we elkaar daarin kunnen helpen. De inspectie geeft aan dat 'compact' één van de uitgangspunten was voor de opzet van het nieuwe kader, dus dat wordt zeker geprobeerd. En de genoemde verwachtingen uit de samenleving betreffen ook signalen uit de Tweede Kamer. Verus geeft aan graag mee te helpen; het onderwijs is niet geholpen bij meer regels. De inspectie zegt daarop ook betrokken te zijn bij de opgave 'Een slagvaardige overheid', er is echt de wil om hier werk van te maken. Suggesties vanuit de Ringen-deelnemers voor regels die wat hen betreft kunnen worden afgeschaft of vereenvoudigd zijn ook welkom.

VBSO/ VGS sluit zich aan bij de oproep van Verus voor een compact en compleet kader. Daarbij noemen zij een aanvullend uitgangspunt: consistentie. Er zijn in de samenleving veel ontwikkelingen en fluctuaties, het kader moet wel tijdsbestendig zijn. De inspectie benoemt dat daarom ook jaarlijks de actualisatie plaatsvindt en daarnaast een meerjarige herziening van het kader. VBSO/ VGS noemt de maatschappelijk-sociale competenties als voorbeeld, die zijn ook onderhevig aan ontwikkelingen. Het heeft de voorkeur om aandacht te hebben voor de lange lijnen. De inspectie benoemt tot slot dat zij hoe dan ook is gebonden aan de wetgeving.

Verus brengt nog een punt in: het zou mooi zijn als de teksten in het onderzoekskader naadloos aansluiten bij de wet. De inspectie geeft aan dat de

Datum
Mei 2026

Onze referentie
63906805

wetteksten niet altijd goed leesbaar zijn, en dat deze wens voor het kader 2027 niet meer haalbaar is. Het is ook een fundamentele keuze: het vocabulaire moet toegankelijk zijn. Vanzelfsprekend is er een sluitende onderbouwing voor de wettelijke basis, die kan in een bijlage worden opgenomen. Verus geeft aan dat zij enkele voorbeelden hebben van teksten waar de duidelijkheid niet afneemt wanneer de wettekst gevolgd wordt. De inspectie verzoekt Verus dit mee te nemen in het traject voor het kader 2027.

Er zijn geen verdere opmerkingen. De voorzitter concludeert dat er consensus is bereikt over de inhoud van het onderzoekskader 2026, waarna de Inspectie het kader kan vaststellen en doorgeleiden naar de bewindspersonen van OCW. Het verslag van dit overleg volgt zo snel mogelijk en gaat uiteindelijk naar de Tweede Kamer.

3. Terugblik Staat van het Onderwijs 2026

De inspectie start met een korte presentatie om dit onderdeel in te leiden. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

- Activiteiten, waaronder de embargogesprekken, het online magazine en het congres;
- De hoofdthema's van deze Staat van het Onderwijs: de zorgen om de kwaliteit van het onderwijs, regionale verschillen en de belangrijke rol van de schoolleider;
- Media (welke invalshoeken zijn gekozen);
- Reacties uit het georganiseerde onderwijsveld;
- Diverse 'Staten van...' die er inmiddels zijn (bijvoorbeeld de Staat van het Vernieuwingsonderwijs, de Staat van de Ouder);
- Tot slot een verzoek om reflectie op de inhoud, communicatie/ landing en de aanbevelingen uit de Staat van het Onderwijs.

De inspectie benoemt dat het online magazine de komende tijd nog verder wordt uitgebreid met good practices.

VOS/ABB benoemt dat de boodschap al jaren hetzelfde is, namelijk dat het niet goed gaat met de basisvaardigheden. Het valt niet mee om daar als inspectie op stimulerende wijze iets over te zeggen. Die spanning is zichtbaar. De NJPV merkt op dat de Staat van het Onderwijs zeker goede slagen heeft gemaakt maar dat vervolgens het beeld in de media verschijnt. Degenen die meer verdieping hebben gezocht komen met een betere kop.

De NDV geeft aan dat de constatering wel helder is maar dat de vraag 'hoe komt het dan?' niet vaak wordt gesteld. De inspectie vraagt of hiermee de media wordt bedoeld of het algemeen, de NDV antwoordt dat het in het algemeen niet gebeurt waardoor er 'hap-snap' aan oplossingen wordt gewerkt. Terwijl de vraag eigenlijk moet zijn 'wat gebeurt er nu in de maatschappij'. Ook is niet bekend hoe scholen hier mee omgaan, er zijn grote verschillen. De vraag is dus hoe we kunnen zorgen voor zicht op de gemeenschappelijke oorzaak. Siméa vult dit aan met de vraag wat je van het onderwijs kan verwachten; onderwijs wordt straks een oplossing

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63906805

voor alles. Het is daarom des te belangrijker dat het veld weet hoe de eigen kwaliteit gemeten wordt. De NDV vult aan dat het tempo waarin het realistisch is om hier aan te werken ook een factor is.

De inspectie benoemt dat het door VOS/ABB genoemde dilemma altijd aanwezig is en ook ingewikkeld blijft. Er wordt ook geprobeerd hierop te sturen en dat lukt ook wel redelijk in contacten met de media, maar die mogen gelukkig zelf keuzes maken. Voor wat betreft de oorzaken, hier kan op twee manieren naar gekeken worden: er zijn veel exogene factoren, waar de inspectie ook wel naar kijkt, en daarnaast endogene factoren, zoals bijvoorbeeld de schoolleider. Deze endogene factoren krijgen juist veel aandacht in de diverse Staten van het Onderwijs. Deze zijn een deel van de verklaring en geven hopelijk een aanknopingspunt om het beter te maken. Dit jaar vraagt de inspectie aandacht voor de schoolleider omdat die cruciaal is in het proces van kwaliteitsverbetering.

De NDV benoemt de handvatten voor schoolleiders; leiderschap vraagt om visie en daar zie je verschillen. De vraag is of we het goede aan het doen zijn om de resultaten te verbeteren. De inspectie herhaalt de opmerking van Siméa; ken je eigen kwaliteit, ken je bijvoorbeeld je populatie en weet je wat nodig is. De NDV sluit zich hierbij aan, ook zij zijn zoekend naar wat er mogelijk is vanuit het collectief om de directeuren niet zo te laten zwemmen; die zitten in de waan van de dag. De voorzitter merkt op dat dit ook een vraag is aan de eigen verenigingen, welke gesprekken worden er intern gevoerd en hoe verloopt dit? De ISBO geeft aan dat het begint met weten wat de kwaliteit van de scholen is. De schoolleider heeft daarin een primaire rol maar het bestuur moet dit ook met de schoolleider bespreken en daarbij ook signalen afgeven. Nog voordat de inspectie komt. De waan van de dag is ook te managen, bijvoorbeeld het zoeken van invallers. Er moet dus meer ruimte komen voor onderwijskundig leiderschap. De bestuurder kan dit faciliteren en organiseren en daarover wordt in de besturen wel het gesprek gevoerd. De inspectie merkt op dat al langer geconstateerd wordt dat de standaarden op kwaliteitszorg onvoldoende zijn. Vivis noemt een voorbeeld van wat bij hen goed werkt: een werkgroep kwaliteit die bestaat uit een aantal leraren en de schoolleider. Die gaan cyclisch alle onderdelen van de inspectie bij langs en elke afdeling heeft iemand die er mee bezig is. De schoolleider heeft daarmee een werkgroep die direct bij de werkvloer komt. De conclusie is dat een dergelijke werkgroep de schoolleider helpt, al is dit waarschijnlijk niet de enige manier. De vraag is eigenlijk hoe dit soort dingen gedeeld kan worden. De NDV merkt op dat dit van de schoolleiders iets anders vraagt dan wat de meeste schoolleiders doen, namelijk meer kijken op metaniveau. We vragen dan dus om andere kwaliteiten. Andersom gaat het ook om hoe docenten naar schoolleiders kijken, bijvoorbeeld 'jij gaat over de vervangers, bemoei je niet met mijn onderwijs'.

De NMV constateerde dat er steeds meer schoolleiders van buiten kwamen of beginnend waren, die konden niet goed aan de slag. Daarom zijn er maatjes gekoppeld om in gesprek te gaan over kwaliteit. De ISBO brengt in dat de kwaliteit uiteindelijk afhankelijk is van de kwaliteit van het personeel; de tendens dat er minder goed gekwalificeerd personeel kan worden gevonden zorgt er ook voor dat de kwaliteit onder druk staat. Dan ben je blij als je op niveau kunt blijven

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63906805

en kan er nog geen inhaalslag worden gemaakt. De NMV vervolgt dat dit ook iets anders vraagt van de schoolleider, die moet ook begeleid worden.

De NDV geeft aan te onderschrijven wat de inspectie constateert in de Staat van het Onderwijs, maar op het moment dat er eisen aan worden gesteld wordt er een spagaat gecreëerd tussen de verwachtingen van ouders enerzijds en de besturen en politiek anderzijds. Verus benoemt dat naast het belang van de schoolleider ook het belang van de school als gemeenschap bestaat. En om als gemeenschap te kunnen bepalen wat goed onderwijs is moet je een stapje terug doen. Pas nadat dit gesprek gevoerd is in de school kun je toe naar de vraag hoe je kunt zorgen voor kwaliteit. De schoolleider is ook onderdeel van deze gemeenschap. De NJPV merkt op dat in de praktijk vanuit visie over onderwijskwaliteit wordt gepraat. Dat gesprek moet voortdurend plaatsvinden maar dat gebeurt niet altijd en niet iedereen kan het. De voorzitter vraagt naar wat hier zo ingewikkeld aan is; als bestuur moet je er ook voor zorgen dat je schoolleider niet zwemt. Ook in Ring 1 is gesproken over de verhouding tussen bestuur en schoolleiding. De NJPV stelt dat het kennis vraagt op diverse niveaus om dit goed te doen, en de vraag is of al die lagen die kennis ook hebben. De voorzitter vraagt of dit echt nodig is. De NDV geeft aan dat je dan weer op die ene persoon komt. Siméa benoemt dat zij hier een ingreep op hebben gedaan: er wordt altijd gewerkt in duo's in plaats van dat alles op die ene persoon terecht komt. Dit helpt wel. De NDV constateert dat dit onderwerp op de agenda moet staan bij alle besturen en schoolleiders. De voorzitter vraagt of dit ook daadwerkelijk gebeurt bij alle Ringen-deelnemers. De NJPV licht toe dat zij niet het directe gesprek hebben maar dat er nog een laag tussen zit, maar dat zij dit gesprek wel proberen te faciliteren. De voorzitter merkt op dat in Ring 1 ook dit gesprek is gevoerd; hoe spreken we hierover binnen de verenigingen. Daarom is ook de vraag hoe we dit op de agenda krijgen. De NDV vult aan dat dit een gesprek is voor ons allemaal. Verus geeft aan dat zij vorig jaar intern uitgebreid hebben gesproken over tijdsdruk, met als onderwerp 'hoe kom je als schoolleider uit die mangel'. De uitkomst was: vertragen. We moeten dus een stapje terug doen, en dat is precies wat nu niet gebeurt. Het is ook niet makkelijk maar doorrennen helpt ook niet. De NJPV merkt op dat de Staat van het Vernieuwingsonderwijs ook over dit onderwerp gaat.

VOS/ABB noemt het rapport 'Donderslagen en doorbraken, De emotionele impact van negatieve inspectie-oordelen op schoolteams'. De Staat van het Onderwijs is hopelijk een doorbraak en dit rapport is een mooi aanknopingspunt voor dit gesprek. Het gaat over de invloed en impact van inspectiebezoeken, VOS/ABB gaat hiermee aan de slag.

Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden (hierna: ONSwv) geeft aan op scholen dialogen te voeren over ondersteuning; zij gaan alle scholen bij langs om de kwaliteitsdialoog te voeren. Daarin is al een enorme diversiteit te zien, van scholen die in de kramp schieten tot aan strakke systemen. Het gaat de ONSwv puur om de onderwijssteuning en deze dialoog geeft vaak een impuls. De aanbeveling is dus: maak het bespreekbaar. De NDV concludeert dat er dan

Datum

Mei 2026

Onze referentie

63906805

sprake is van 'bewust onbekwaam', de ONSwv beaamt dit. De dialoog legt de gaten bloot en dan worden er keuzes gemaakt.

De inspectie merkt op dat met al deze good practices een extra magazine kan worden gevuld. Er worden veel voorbeelden uitgewisseld, de wens is ook dat iedereen zo van elkaar leert. Verus vult aan dat het ook van belang is om schoolleiders te blijven binden.

De inspectie benoemt nog een aandachtspunt, het gaat wel om een 'cry for help' vanuit de schoolleider. Als iedereen verwachtingen heeft dan begint het wel met een dialoog over 'waar ben ik wel van en waar ben ik niet van'. Misschien is er ook meer debat over leraren dan over schoolleiding. Tegelijk zijn er zoveel goede scholen en zoveel kansen die niet verzilverd worden, de vraag is wie dit op gang kan helpen. De voorzitter vult aan dat hier al eerder over is gesproken in de Ringen; de Ringen-deelnemers zijn allemaal onderdeel van organisaties met leden en zouden dit een zetje kunnen geven. De ONSwv merkt op dat iedereen wordt uitgenodigd maar dat meestal de mensen komen die het ook belangrijk vinden.

De ISBO heeft nog een opmerkingen over het congres van de Staat van het Onderwijs, de dag erna was er een gesprek op Radio 1 over de krantenkoppen en de vraag welke keuze je hierin maakt. Dit is best lastig omdat er zoveel in het rapport staat, wellicht kan daar meer op worden gestuurd. De inspectie licht toe dat er voorafgaand aan het congres een persbijeenkomst is geweest, daar is van elk hoofdstuk een presentatie gegeven op de inhoud. Daarna waren er speeddates met experts van de inspectie en vertegenwoordigers van good practices uit het veld, ter verdieping. Dit is twee weken van tevoren geweest zodat er daarna ook tijd is voor de inspectie om artikelen tegen te lezen. Maar uiteindelijk kiest de media zelf het onderwerp, al vertelt de inspectie wel waar zij zelf de nadruk op legt.

De ONSwv complimenteert de inspectie met de zeer goede organisatie van het congres. Het was een mooie bijeenkomst; dit betreft zowel het gesprek op het podium als de workshops.

VBSO/ VGS benoemt dat 1,5 jaar geleden in het informele deel van de Ringen ook is gesproken over de mogelijkheid om de Staat van het Onderwijs kleiner te maken in sommige jaren. De inspectie geeft aan dat zij hier gericht mee bezig is, ook gezien de kosten. VBSO/ VGS benoemt dat de conclusie uit het gesprek ook was dat er jaar op jaar dezelfde boodschap kwam. De inspectie vervolgt dat het gesprek ziet op het congres en het product van de Staat van het Onderwijs, maar de grondwet moet wel eerbiedigd worden, al zit daar ook wel ruimte in als het gaat om hoe je het oppakt. In ieder geval zullen de Ringen hier zeker nog over worden geïnformeerd.

De Sectorraad Praktijkonderwijs noemt nog de regionale verschillen. Wat hen opviel was de eenzijdige benadering in de media van het negatieve effect van onder advisering. De raad zou juist ook graag kijken naar het effect van

overadviseren ('hoger is beter'), bijvoorbeeld in relatie tot mentaal welzijn. Dit is ook een serieus onderwerp dat de balans zou afmaken. Er is onlangs ook een Kamerdebat over praktijkonderwijs en vmbo geweest, Kamerleden hebben dit issue ook gezien dus mogelijk komt er binnenkort een motie. De inspectie geeft aan dat zij juist graag twee kanten van de medaille wil laten zien; dit is wellicht niet in de media tot uiting gekomen maar de nadelen van beide kanten zijn wel degelijk belicht. De deelnemer van Connect Groen merkt op dat zij aanwezig was bij de workshop over schoolloopbanen en overgangen, ook daar viel op dat het 'hoger-lager' denken erin blijft. Dit blijft toch een lastig punt, ook OCW blijft deze termen gebruiken. De inspectie geeft aan dat het niet goed lukt andere benamingen te vinden die de lading goed dekken, zonder dat die voor verwarring zorgen.

4. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering af

Actiepunten

Omschrijving	Actiehouder
Langetermijnagenda: interne afstemming over 'Sturing en onderwijskwaliteit' vs. 'Onderwijskwaliteit en AI'	IvhO